

Poruke i pouke iz kazivanja o Ibrahimu, alejhis-selam (Medina)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subeji

20. zulkade 1444. po Hidžri / 9. juni 2023.

Hvala Allahu Koji je propisao hadž onima koji su u mogućnosti. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, ujutru i uvečer. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Gospodara, Milostivog, Uzvišenog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, koga je Allah poslao da upućuje na Pravi put, obraduje i opomene, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su stekli veliku počast i dobro.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i umirite samo kao muslimani." (Ali Imran, 102)

U vjerovjesničkim biografijama su lekcije i pouke.

Biografija Halilullaha, Allahovog prijatelja Ibrahima, alejhis-selam, u nekim svojim segmentima povezana je sa obredima hadža i Allahovom svetom Kućom.

Ibrahim, alejhis-selam, odveo je svoga sina Ismaila i njegovu majku na mjesto na kojem je još davno sagrađena Allahova kuća, Kaba, kod izvora Zemzem, u gornjem dijelu mesdžida, i na kojem nije bilo tragova života, ni ljudi ni vode. Dao im je zavežljaj sa datulama i mješinu s vodom, a zatim se, ne osvrćući se, uputio u pravcu iz kojeg je došao. Ismailova majka krenula je za njim i rekla mu: "O Ibrahim, gdje ideš i ostavljaš nas u ovoj dolini u kojoj nema ni ljudi niti bilo čega?", i to je ponovila više puta, a on se nije obazirao na njene riječi. Zatim ga je upitala: "Je li ti Allah ovo naredio?" "Da", reče on. "Onda nas On neće ostaviti", rekla je.

Zadivljujući prizor, čudnovat događaj i dostojanstveno držanje u trenutku iskušenja, koje mogu postići samo velikani, čija veličina izvire iz njihovog čvrstog vjerovanja, ubjeđenja i oslonca na Allaha.

Riječi kratke po svom izrazu, ali duboke po svom smislu i značenju. “Je li Allah ovo naredio? Onda nas On neće ostaviti.”

Ove riječi Ismailova majka izgovorila je u trenutku u kojem je pouzdano znala da će njen muž otići i ostaviti je u sušnoj pustinji, u kojoj nije bilo ni ljudi ni bilo čega. Ova priča, iz ugla osobe koja ne vjeruje, djeluje kao neka vrsta fantazije koju ljudski mozak ne može pojmiti. Međutim, srce koje je osvijetljeno imanom zna da onaj ko se istinski pouzda u Allaha, Allah će ga čuvati, biti mu dovoljan, zaštititi ga i opskrbiti.

Niko od nas ne bi trebao tek tako preći preko ovih riječi, koje su sazdane na čvrstom ubjeđenju i koje obiluju poučnim lekcijama, sve dok ne budemo sigurni da smo naučili bar jednu od tih lekcija, i dok ne budemo potpuno svjesni da Allah neće ostaviti svoje robove i štice.

Ovo srce koje je ispunjeno ubjeđenjem u svoga Stvoritelja i vjerovanjem u Njegovo obećanje, imalo je prije toga čvrsto izgrađenu vezu sa svojim Stvoriteljem, znalo je za Allaha u lahkoći, pa je On znao za njega u tegobi, i bilo je svjesno da, sa Allahom, čovjek čak i u pustinji nije usamljen i da sa istinskim osloncem na Njega može prevazići sve njene teškoće.

Ismailova majka nagrađena je zbog lijepog mišljenja o svome Gospodaru, i o ljudima, tako što je pred njom provrelo vrelo Zemzem, voda koja je postala hrana koja zasićuje i lijek od bolesti, i Allah je ovjekovječio njen spomen među ljudima. Kada god ljudi budu činili sa'j između Safe i Merve, pokoravajući se Allahu i izvršavajući Njegove obrede, sjetit će se ovog događaja, iz počasti i poštovanja prema njoj.

Možeš samo zamisliti situaciju u kojoj se našla Ismailova majka i čvrstinu njezinog pouzdanja u svoga Gospodara!

Njeno srce, ni na tren, nije obuzeo strah, iako se nalazila na pustom i usamljenom mjestu, bez hrane, vode i ljudi.

Kada to uporedimo s našim vremenom, u kojem imamo sve nadohvat ruke, začudit ćemo se koliko su u našim životima prisutni tuga, tjeskoba i strah za egzistenciju,

djecu i budućnost, strah od bolesti, strah od sutra, strah od nepoznatog, a u osnovi svega toga je pomanjkanje ubjeđenja i oslonca na Allaha, džellešanuhu.

Allah, džellešanuhu, naredio je Svom miljeniku Ibrahimu, alejhis-selam, gradnju Kuće, i on je izvršio tu naredbu, njegov sin Ismail donosio je kamen, a on je gradio.

Podignuta građevina bila je kameno zdanje koje, samo po sebi, ne može korist pribaviti niti štetu otkloniti, a svoju vjersku utemeljenost i svetost dobila je iz Allahovog šerijata i naredbe o njenom poštivanju i obavljanju tavafa oko nje.

Da Allah, džellešanuhu, nije propisao ljubljenje Crnog kamena, kao što nas je naučio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mi to ne bismo radili, jer je to samo kamen koji ne može koristiti ni štetiti, niti je božanstvo kojem se klanja i koje se obožava. Omer, radijallahu anhu, rekao je: "Ja znam da si ti kamen koji ne može donijeti korist niti otkloniti štetu, i da nisam vidio Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da te ljubi, ne bih te poljubio."

Na isti način tretiraju se sve ostale građevine, džamije, mezarja, područja i mjesta na kojima su se odvale poznate bitke, a koja je preporučeno posjetiti. Prilikom njihove posjete nije dozvoljeno narušiti smisao zbog kojeg je ta posjeta propisana, a ona je uzimanje pouke i opomena. To su i dalje samo kamen i zemlja koji ljudima ne mogu pribaviti korist niti od njih otkloniti štetu.

Gradnja Allahove svete Kuće veličanstveno je postignuće, visok položaj, dobro djelo i počast kojoj nema ravne, a sve to postigli su Ibrahim i njegov sin Ismail, alejhimas-selam. Njih dvojica su, u toku i nakon gradnje, molili Allaha: "Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!" (El-Bekara, 127)

U ovim njihovima riječima prepoznavamo vrhunac skrušenosti i poniznosti, nakon izvršenja jednog od najčasnijih dobrih djela, i to je stanje istinskih vjernika i bogobojažnih ljudi: ne hvališu se svojim djelima i ne prigovaraju zbog svoje pokornosti Allahu, svjesni da svojim hadžom, umrom, namazom i sadakom ne čine dobro Allahu, nego samima sebi, i zato je iznimno važno da vjernik vidi malim i neznatnim svako djelo koje učini na Allahovom putu.

Fokus, kada su dobra djela u pitanju, mora biti na kabulu – primanju kod Allaha, jer to je intencija i cilj svakog djela. Samoobmana je da čovjek uradi dobra djela, a zatim dozvoli da se u njih uvuče rijaluk – pretvaranje i u korijenu sasiječe njihovu nagradu i sevap i pretvori ih u prah i pepeo.

Meka i Bejtullah, Allahova sveta Kuća, imali su značajno mjesto u Ibrahimovim dovama, koje su podigle njihovu važnost, uzvisile njihovu poziciju i pripremili ih za uzvišenu stvar. "Gospodaru naš, ja sam neke potomke svoje naselio u kotlini u kojoj se ništa ne sije, kod Tvoga Časnog hrama, da bi, Gospodaru naš, molitvu obavljali; zato učini da srca nekih ljudi čeznu za njima i opskrbi ih raznim plodovima da bi zahvalni bili." (Ibrahim, 37)

Ibrahimova dova nadišla je oblake, sfere i granice nebesa i nastanila se kod Vladara, Svemogućeg, pa srca čeznu za ovim mjestima prije nego što ih tijela, koračajući prema njima, i posjete.

U Meku se slijevaju karavane sa svih strana svijeta, s ljubavlju koja nadvladava svaku poteškoću, i slašću koja uklanja svaku prepreku, da bi prisustvovali islamskom skupu kojem nema premca.

Razlike su nestale, narodi su se susreli, i svi se oni, na jednom jeziku, odazivaju Jednom Gospodaru, riječima: Lebbejke Allahumme lebbejke! – Odazivamo Ti se, Gospodaru, odazivamo.

Da bi ovaj blagoslovljeni skup ostvario svoj cilj i izvršio obrede, plemeniti vjerovjesnik Ibrahim, alejhis-selam, molio je svoga Gospodara: "Gospodaru moj, učini ovo mjesto sigurnim gradom, a snabdi plodovima stanovnike njegove." (El-Bekara, 126)

Allah, džellešanuhu, uslišio je njegovu dovu i Meku učinio mjestom za kojim ljudi žude i u kojem će biti sigurni od straha i nedaća. Nikada nijedan silnik nije došao u nju sa zlim namjerama, a da ga Allah nije uništio, jer je pitanje sigurnosti od iznimne važnosti i neraskidivo je povezano sa ostvarenjem vjerskih i svjetovnih interesa.

Allahov miljenik Ibrahim, alejhis-selam, putovao je Allahovom prostranom zemljom, pozivao ljude u tevhid – vjeru u jednog Boga, usađivao ispravno vjerovanje kod ljudi, raspravljao se sa Nimrudom, koji je za sebe tvrdio da je bog i koji je kazao: “Ja dajem život i smrt” (El-Bekara, 258), raspravljao se sa svojim ocem mnogobošcem, obraćao mu se blagim riječima, dozivao ga je odmilja: “O babuka moj”, raspravljao se sa svojim mnogobožackim narodom, u razgovoru s njima koristio je različite metode, spuštao se na njihov nivo, kako bi kod njih izgradio i učvrstio svijest o Allahovoj jednoći, a plemeniti Kur'an nam je detaljno prenio sve te rasprave.

Iz Ibrahimovog načina pozivanja ljudi na Pravi put učimo, a taj princip naglašen je i u Kur'anu, da je dijalog najbolja metoda u pozivanju nemuslimana.

Da muslimani, koji posjeduju potrebne kompetencije za pozivanje ljudi u islam, koriste ovaj princip u širenju poruke islama i otklanjanju prepreka s tog puta, položaj islama danas bi bio potpuno drugačiji.

Islam je, u svojoj biti, prirodna vjera, dokazi Allahove jednoće razastrti su u Knjizi, kako onoj pisanoj, tako onoj vidljivoj, jasni su i uvjerljivi, međutim, zahtijevaju iskrene ljude, učenjake koji će ih ponijeti i na temelju njih raspravljati, koristeći se najboljim i najmudrijim metodama, kao što se raspravljao Ibrahim, alejhis-selam, smirenim glasom, biranim riječima i racionalnim dokazima.

Danas svijet jeca od pošasti ratova, sukoba, konfrontacija, ubijanja i razaranja, i prije mu je potrebno da se upozna sa islamom, vjerom mira, milosti, ljubavi i solidarnosti, koja čovjeku daje prava i dostojanstvo, pa čak ga čini centrom ovog univerzuma, uspostavlja sigurnost u njenoj sveobuhvatnosti, koja je osnovni preduslov za izgradnju, razvoj, prosperitet, sreću i lijep život.

Nema sumnje da je odsustvo jezika dijaloga jedan od najvažnijih razloga odbijanja nemuslimana od islama. Ibrahim, alejhis-selam, vodio je dijalog sa svojom ženom i sinom Ismailom, da nas uvjeri da je dijalog način života, i da je to svakodnevni “obrok” koji jača vezu između muža i žene, osnova za izgradnju odnosa roditelja sa njihovom djecom.

Odsustvo jezika mirnog, argumentovanog i blagog dijaloga, proizvelo je određene posljedice, od kojih su najopasnije: razvijanje buntovnosti kod djece i povećana stopa razvoda. Možda ovakva realnost motiviše ljude od znanja, utjecaja i odluke da uzmu konce u svoje ruke i poduzmu sve što je potrebno da bi zaštitili društvo, državu i naciju od posljedica raspada porodica.

Ibrahimova vjera, alejhis-selam, vjera je svih vjerovjesnika, čista i nepatvorena, iskrena vjera u jednog Boga. Uzvišeni kaže: "Ibrahim nije bio ni jevrej ni kršćanin, već pravi vjernik, vjerovao je u Boga jednoga i nije bio idolopoklonik." (Ali Imran, 67)

Historija je sva ova uzvišena značenja zabilježila u životu Ibrahima, alejhis-selam, poniznog i blagog. Njegova biografija puna je primjera požrtvovanosti i pokornosti Allahu, ali on i pored toga moli Allaha da ga uvrsti među dobre ljude, i kaže u svojoj dovi: "Gospodaru moj, podari mi znanje i uvrsti me među one koji su dobri." (Eš-Šuara, 83)

Ponizan u samoodricanju i pristojan sa svojim Gospodarom.

Allahu moj, usmrti nas kao muslimane i uvrsti nas među one koji su dobri.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

